

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 20 Δεκεμβρίου 2023
(OR. en)

16270/23

Διοργανικός φάκελος:
2023/0445 (NLE)

ENER 668
CLIMA 620
CONSOM 454
TRANS 561
AGRI 777
IND 658
ENV 1434
COMPET 1213
FORETS 204

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέμα: ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2023/... ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577

σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 122 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2577 του Συμβουλίου¹ θεσπίζει επείγοντα και στοχευμένα μέτρα για την επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η ανάπτυξη ανανεώσιμης ενέργειας στην Ένωση μπορεί να συμβάλει σημαντικά στον μετριασμό των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης με την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού της Ένωσης, τη μείωση της αστάθειας στην αγορά και των τιμών της ενέργειας. Δεδομένου ότι οι χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης αποτελούσαν βασικό εμπόδιο ως προς την ταχύτητα και την κλίμακα των επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και συναφείς υποδομές, ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2577 αποσκοπούσε στη θέσπιση πρόσθετων επειγόντων και στοχευμένων μέτρων για την επίτευξη της άμεσης επιτάχυνσης ορισμένων διαδικασιών αδειοδότησης που εφαρμόζονται σε συγκεκριμένες τεχνολογίες ανανεώσιμης ενέργειας και τύπους έργων με τις περισσότερες δυνατότητες ταχείας ανάπτυξης, προκειμένου να μετριαστούν οι επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2577 θα εφαρμόζεται έως τις 30 Ιουνίου 2024.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2577 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας (ΕΕ L 335 της 29.12.2022, σ. 36).

- (2) Η οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², η οποία τροποποιεί την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, άρχισε να ισχύει στις 20 Νοεμβρίου 2023, θεσπίζοντας αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο για τη ρύθμιση της ανανεώσιμης ενέργειας έως το 2030 και μετέπειτα, συμπεριλαμβανομένων διατάξεων για τον εξορθολογισμό των διαδικασιών αδειοδότησης που εφαρμόζονται σε έργα ανανεώσιμης ενέργειας. Ορισμένα από τα μέτρα που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2577 συμπεριλήφθηκαν επίσης στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 μέσω της οδηγίας (ΕΕ) 2023/2413. Ωστόσο, η οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 δεν αντικατόπτριζε ορισμένα πιο έκτακτα μέτρα που περιέχονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2577, περιορίζοντας έτσι τον έκτακτο και προσωρινό χαρακτήρα των εν λόγω μέτρων. Αντιθέτως, η εν λόγω οδηγία θέσπισε ένα σταθερό και μακροπρόθεσμο μόνιμο καθεστώς για την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης, το οποίο καθιερώνει ειδικά στάδια και διαδικασίες που απαιτούν μεγαλύτερο χρόνο εφαρμογής. Τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να μεταφέρουν την οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 στο εθνικό τους δίκαιο έως τις 21 Μαΐου 2025, με εξαίρεση ορισμένες από τις διατάξεις που αφορούν τις διαδικασίες αδειοδότησης, οι οποίες έχουν προγενέστερη ημερομηνία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, ητοι την 1η Ιουλίου 2024, η οποία είναι αμέσως μετά την ημερομηνία λήξης ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577. Μετά τη μεταφορά της οδηγίας (ΕΕ) 2023/2413 στο εθνικό δίκαιο, τα έργα ανανεώσιμης ενέργειας θα επωφελούνται από τις διατάξεις που θεσπίζονται με την εν λόγω οδηγία για τον εξορθολογισμό των διαδικασιών αδειοδότησης.

² Οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και της οδηγίας 98/70/ΕΚ όσον αφορά την προώθηση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου (ΕΕ L της 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

³ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82).

- (3) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2577, η Επιτροπή προέβει σε επανεξέταση του εν λόγω κανονισμού έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη της ασφάλειας του εφοδιασμού και των τιμών της ενέργειας, καθώς και την ανάγκη περαιτέρω επιτάχυνσης της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας, και υπέβαλε στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τα κύρια πορίσματα της εν λόγω επανεξέτασης. Η Επιτροπή, βασιζόμενη στην εν λόγω έκθεση, πρότεινε την παράταση της ισχύος ορισμένων διατάξεων του εν λόγω κανονισμού.
- (4) Στην έκθεσή της, της 28ης Νοεμβρίου 2023, σχετικά με την επανεξέταση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2022, για τη θέσπιση πλαισίου για την επιτάχυνση της ανάπτυξης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις για την παράταση της ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 και πρότεινε την παράταση επιλεγμένων μέτρων που έχουν τις μεγαλύτερες δυνατότητες επιτάχυνσης της ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τα οποία διαφέρουν από τα μέτρα της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, και τα οποία φαίνεται να επιφέρουν σημαντική επιτάχυνση στη διαδικασία αδειοδότησης έργων ανανεώσιμης ενέργειας και συναφών έργων υποδομής δικτύου ή έχουν σημαντικές δυνατότητες να το πράξουν. Ελήφθη υπόψη το γεγονός ότι η οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 εισήγαγε ορισμένες διατάξεις για τον εξορθολογισμό των διαδικασιών αδειοδότησης που εφαρμόζονται σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τα ίδια ή παρόμοια θέματα με εκείνα που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2577. Επίσης, ελήφθη υπόψη το γεγονός ότι οι κανόνες αδειοδότησης που θεσπίστηκαν με την οδηγία (ΕΕ) 2023/2413, με εξαίρεση εκείνους που σχετίζονται με τις περιοχές επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με τα άρθρα 15γ και 16α της εν λόγω οδηγίας, πρέπει να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο έως την 1η Ιουλίου 2024, αμέσως μετά την ημερομηνία λήξης της ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577.

- (5) Από την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577, το επίπεδο ετοιμότητας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και η ασφάλεια εφοδιασμού της Ένωσης έχουν βελτιωθεί. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται σοβαροί κίνδυνοι όσον αφορά την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης. Η παγκόσμια κατάσταση στην αγορά αερίου παρουσιάζει μεγάλη στενότητα. Οι τιμές του αερίου εξακολουθούν να είναι σημαντικά υψηλότερες από τα επίπεδα πριν από την κρίση, με αναπόφευκτες συνέπειες στην αγοραστική δύναμη των πολιτών της Ένωσης και στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων της Ένωσης. Αυτό επιδεινώνεται από την υψηλή αστάθεια της αγοράς που οφείλεται, μεταξύ άλλων, στις τεταμένες γεωπολιτικές συνθήκες. Τα πρόσφατα επεισόδια σημαντικής αστάθειας των τιμών το καλοκαίρι και το φθινόπωρο του 2023, όταν οι τιμές αυξήθηκαν κατά πάνω από 50 % εντός ολίγων εβδομάδων, λόγω γεγονότων όπως η απεργία στις αυστραλιανές εγκαταστάσεις υδροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ), η κρίση στη Μέση Ανατολή ή η διαταραχή του αγωγού Balticconnector, καταδεικνύουν ότι οι αγορές παραμένουν εύθραυστες και ευάλωτες ακόμη και σε σχετικά μικρούς κλυδωνισμούς στη ζήτηση και την προσφορά. Υπό αυτές τις συνθήκες, ο φόβος της έλλειψης που οφείλεται ακόμη και σε ένα μεμονωμένο συμβάν μπορεί να προκαλέσει αρνητικές συστημικές αντιδράσεις σε ολόκληρη την Ένωση με σοβαρές επιπτώσεις στις τιμές της ενέργειας. Επιπλέον, λόγω της σημαντικής μείωσης των εισαγωγών ρωσικού αερίου αγωγών κατά το προηγούμενο έτος, η διαθεσιμότητα των πηγών εφοδιασμού της Ένωσης με αέριο έχει μειωθεί σημαντικά σε σύγκριση με τις συνθήκες πριν από την κρίση. Με το σημερινό επίπεδο εισαγωγών αερίου αγωγών, η Ένωση αναμένεται να λάβει περίπου 20 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων (bcm) ρωσικού αερίου —περίπου 110 bcm λιγότερο απ' ό,τι το 2021. Ως εκ τούτου, εξακολουθεί να υπάρχει σοβαρός κίνδυνος εμφάνισης ελλείψεων αερίου στην Ένωση.

- (6) Οι παγκόσμιες αγορές αερίου εξακολουθούν να παρουσιάζουν μεγάλη στενότητα και αναμένεται να παραμείνουν έτσι για ορισμένο διάστημα. Όπως επισημαίνει ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας (ΔΟΕ), στην Μεσοπρόθεσμη Έκθεση Φυσικού Αερίου για το 2023, ο παγκόσμιος εφοδιασμός ΥΦΑ αυξήθηκε μόνο μέτρια το 2022 (κατά 4 %) και το 2023 (κατά 3 %). Στην έκθεσή του για την Παγκόσμια Ενεργειακή Προοπτική για το 2023, ο ΔΟΕ αναμένει ότι τα ισοζύγια της αγοράς θα παραμείνουν επισφαλή στο άμεσο μέλλον, παρότι από το 2025 αναμένεται να παραχθούν νέες δυναμικότητες ΥΦΑ.
- (7) Αυτές οι σοβαρές δυσκολίες εντείνονται από ορισμένους πρόσθετους κινδύνους, μεταξύ των οποίων είναι η ανάκαμψη της ασιατικής ζήτησης ΥΦΑ, που θα μπορούσε να μειώσει τη διαθεσιμότητα αερίου στην παγκόσμια αγορά αερίου, ένας ψυχρός χειμώνας που θα μπορούσε να οδηγήσει σε αύξηση της ζήτησης αερίου έως και 30 bcm, τα ακραίες καιρικές συνθήκες που ενδέχεται να επηρεάσουν την αποθήκευση υδροηλεκτρικής ενέργειας και την πυρηνική παραγωγή λόγω της χαμηλής στάθμης των υδάτων, γεγονός που θα οδηγούσε στην επακόλουθη αύξηση της ζήτησης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με καύση αερίου, περαιτέρω διαταραχές των κρίσιμων υποδομών, όπως οι πράξεις δολιοφθοράς στους αγωγούς Nord Stream τον Σεπτέμβριο του 2022 ή η διαταραχή του αγωγού σύνδεσης της Βαλτικής τον Οκτώβριο του 2023, και μια επιδείνωση του γεωπολιτικού περιβάλλοντος, ειδικότερα σε χώρες και περιοχές που έχουν σημασία για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης, όπως η Ουκρανία, το Αζερμπαϊτζάν και η Μέση Ανατολή.

- (8) Δεδομένης της τρέχουσας στενής ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, ακόμη και μια ελάχιστη διαταραχή του ενεργειακού εφοδιασμού θα μπορούσε να έχει ευρύ αντίκτυπο στις τιμές του αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας και θα μπορούσε να προκαλέσει σοβαρή και διαρκή βλάβη στην ευρωπαϊκή οικονομία, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτό την ανταγωνιστικότητά της, και προκαλώντας επίσης μακροχρόνιες επιβλαβείς επιπτώσεις στους πολίτες της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η τρέχουσα κατάσταση εκθέτει ολόκληρη την Ένωση σε κινδύνους έλλειψης ενέργειας και υψηλών τιμών ενέργειας.
- (9) Η επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας διαδραμάτισε ουσιαστικό ρόλο στη στρατηγική της Ένωσης για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και έχει υπάρξει καθοριστικής σημασίας για την αύξηση της ασφάλειας του εφοδιασμού και την προστασία των καταναλωτών από την αστάθεια των τιμών μέσω της μείωσης της συνολικής ζήτησης αερίου της Ένωσης. Στην επικαιροποίηση της αγοράς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, του Ιουνίου 2023, με τίτλο «Πόσα χρήματα εξοικονομούν οι ευρωπαίοι καταναλωτές χάρη στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας;», ο ΔΟΕ εκτίμησε ότι οι μέσες τιμές χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας θα ήταν κατά 8 % υψηλότερες σε όλες τις ευρωπαϊκές αγορές το 2022 χωρίς την πρόσθετη εγκατεστημένη ισχύ ανανεώσιμης ενέργειας. Το 2022 η υψηλότερη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αντικατέστησε περίπου 107 TWh παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα, το οποίο ισοδυναμεί με περίπου 10 bcm αερίου περίπου, και γεγονός που οδήγησε σε εκτιμώμενη εξοικονόμηση άνω των 10 δισ. EUR.

- (10) Παρότι ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2577 ισχύει για περιορισμένη περίοδο, η έκθεση της Επιτροπής κατέδειξε ότι έχει συμβάλει θετικά στην επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Ένωση, ιδίως με τον εξορθολογισμό των διαδικασιών που εφαρμόζονται σε συγκεκριμένες διαδικασίες αδειοδότησης και με την αύξηση της πολιτικής ευαισθητοποίησης όσον αφορά τη σημασία της επιτάχυνσης της διαδικασίας αδειοδότησης της ανανεώσιμης ενέργειας. Παρότι οι περισσότερες επιπτώσεις του εν λόγω κανονισμού θα είναι ορατές κατά τους προσεχείς μήνες, τα αρχικά διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με την παραγωγή, την ανάπτυξη και τη διαδικασία αδειοδότησης της ανανεώσιμης ενέργειας και των σχετικών έργων υποδομής για την περίοδο μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 υποδεικνύουν επιτάχυνση, τουλάχιστον σε ορισμένα κράτη μέλη. Σύμφωνα με την Eurostat, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2023 η παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας στην Ένωση ήταν πρωτοφανής, αντικαθιστώντας περαιτέρω ποσότητες αερίου. Η έκθεση της Επιτροπής επισημαίνει επίσης τις θετικές εξελίξεις όσον αφορά την αύξηση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας κατά τους μήνες μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577. Σύμφωνα με τα αρχικά στοιχεία του κλάδου, σε τρία τρίμηνα του 2023 η Ένωση εγκατέστησε μεγαλύτερη ηλιακή φωτοβολταϊκή ισχύ απ' ό,τι καθόλη τη διάρκεια του 2022. Η αιολική ισχύς αυξήθηκε επίσης σημαντικά σε αρκετά κράτη μέλη. Τα διαθέσιμα στοιχεία που συγκέντρωσε η Επιτροπή στην έκθεσή της υποδεικνύουν επίσης ότι σε αρκετά κράτη μέλη έχουν σημειωθεί διψήφιες αυξήσεις στον όγκο των αδειών που εκδίδονται για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577. Επιπλέον, τουλάχιστον σε ένα κράτος μέλος, τα έργα δικτύου που είναι σημαντικά για την αύξηση της διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τα οποία ανέρχονται συνολικά σε περισσότερα από 2 000 km, επωφελούνται επίσης από την επιτάχυνση της διαδικασίας αδειοδότησης.

- (11) Δεδομένου ότι εξακολουθούν να υφίστανται κίνδυνοι για τον ενεργειακό εφοδιασμό και τις τιμές, θα εξακολουθήσει να απαιτείται ταχύτερος ρυθμός ανάπτυξης των έργων ανανεώσιμης ενέργειας για μια συγκεκριμένη περίοδο μετά το τέλος Ιουνίου του 2024, για τη σταδιακή απεξάρτηση από τις υπολειπόμενες εισαγωγές ρωσικού αερίου. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η αύξηση των μεριδίων ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα ενισχύσει ακόμα περισσότερο την ανθεκτικότητα της Ένωσης. Επιπλέον, όσο ταχύτερη είναι η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τόσο μεγαλύτερος θα είναι ο θετικός αντίκτυπος στην ανθεκτικότητα της Ένωσης, στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, στις τιμές της ενέργειας και στην απεξάρτηση από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα.

- (12) Λόγω της επείγουσας και ακόμη ασταθούς ενεργειακής κατάστασης που αντιμετωπίζει η Ένωση, είναι αναγκαίο να παραταθεί η εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577, δηλαδή εκείνες οι διατάξεις που έχουν επιδείξει τις μεγαλύτερες δυνατότητες άμεσης επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και οι οποίες διαφέρουν από τα μέτρα που περιλαμβάνονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, διασφαλίζοντας, με τον τρόπο αυτό, ότι η παράταση της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 δεν επικαλύπτει την εν λόγω οδηγία. Επιπλέον, τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν κατάλληλες εγγυήσεις για τη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος υπό τη μορφή ειδικών προϋποθέσεων για την εφαρμογή τους. Τα μέτρα που περιλαμβάνονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 εφαρμόζονται παράλληλα με τον παρόντα κανονισμό, συμπληρώνοντάς τον με πρόσθετα μέτρα έκτακτης ανάγκης για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Η μη παράταση της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 θα προκαλούσε κίνδυνο επιβράδυνσης του ρυθμού της αδειοδότησης και της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και συναφών υποδομών, και ειδικότερα στα κράτη μέλη που έχουν κάνει εκτεταμένη χρήση του εν λόγω κανονισμού. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τη Γερμανία, η χερσαία εγκατάσταση περίπου 41 GW αιολικής ενέργειας θα μπορούσε να καθυστερήσει και να διαρκέσει περίπου δύο έτη περισσότερο ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, να διακοπεί εντελώς χωρίς παράταση της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577, και ειδικότερα όσον αφορά την επιτάχυνση της διαδικασίας αδειοδότησης έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και σχετικών υποδομών δικτύου, η οποία είναι απαραίτητη για την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύστημα ηλεκτροδότησης. Η ταχύτητα της διαδικασίας αδειοδότησης για ορισμένα προγραμματισμένα μεγάλα έργα δικτύου μεταφοράς συνολικού μήκους χιλιάδων χιλιομέτρων θα επιβραδυνόταν στον ίδιο βαθμό, κατά ένα έως τρία έτη κατ' εκτίμηση.

- (13) Ένα από τα προσωρινά μέτρα που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2577 και έχουν παρουσιάσει θετικές επιπτώσεις με σημαντικές δυνατότητες επιτάχυνσης στο μέλλον συνίσταται στη θέσπιση στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του μαχητού τεκμηρίου ότι τα έργα ανανεώσιμης ενέργειας είναι υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος και εξυπηρετούν τη δημόσια υγεία και ασφάλεια για τους σκοπούς των ειδικών παρεκκλίσεων που προβλέπονται στη σχετική περιβαλλοντική νομοθεσία της Ένωσης, εκτός εάν υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι τα εν λόγω έργα έχουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον οι οποίες δεν μπορούν να μετριαστούν ή να αντισταθμιστούν. Η οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, με το άρθρο 16στ, εισήγαγε το μαχητό τεκμήριο ότι τα έργα ανανεώσιμης ενέργειας εξυπηρετούν το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον καθώς και τη δημόσια υγεία και ασφάλεια, με σχεδόν πανομοιότυπη διατύπωση με αυτή του άρθρου 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577. Ως εκ τούτου, δεν είναι αναγκαίο να παραταθεί η εφαρμογή του άρθρου 3 παραγράφος 1, δεδομένου ότι ότι ένα τέτοιο μαχητό τεκμήριο θα εφαρμόζεται δυνάμει του άρθρου 16στ της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.

- (14) Ωστόσο, το άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 απαιτεί να δίνεται προτεραιότητα σε έργα που αναγνωρίζονται ως έργα υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος όταν απαιτείται η στάθμιση των έννομων συμφερόντων στη συγκεκριμένη περίπτωση, και όταν τα έργα αυτά συνεπάγονται πρόσθετες απαιτήσεις αποζημίωσης για την προστασία των ειδών. Η οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 δεν περιλαμβάνει ανάλογη διάταξη. Το άρθρο 3 παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 έχει τη δυνατότητα, στην τρέχουσα επείγουσα και ακόμη ασταθή ενεργειακή κατάσταση που αντιμετωπίζει η Ένωση στην αγορά ενέργειας, να επιταχύνει περαιτέρω τα εν λόγω έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, δεδομένου ότι απαιτεί από τα κράτη μέλη να προωθούν αυτά τα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, δίνοντάς τους προτεραιότητα όταν εξετάζονται διάφορα συγκρουόμενα συμφέροντα πέραν των περιβαλλοντικών θεμάτων στο πλαίσιο της διαδικασίας σχεδιασμού των κρατών μελών και της διαδικασίας αδειοδότησης. Η έκθεση της Επιτροπής κατέδειξε την αξία της πρώτης πρότασης του άρθρου 3 παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577, η οποία αναγνωρίζει τη σχετική σημασία της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας στο σημερινό δυσχερές ενεργειακό πλαίσιο πέραν των ειδικών στόχων των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στις οδηγίες που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577. Λόγω της ιδιαίτερα σοβαρής κατάστασης που αντιμετωπίζει επί του παρόντος η Ένωση στην προμήθεια ενέργειας, είναι σκόπιμο να παραταθεί η εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577, προκειμένου να αναγνωριστεί δεόντως ο κρίσιμος ρόλος που διαδραματίζουν οι σταθμοί παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και της ρύπανσης, στη μείωση των τιμών της ενέργειας, στη μείωση της εξάρτησης της Ένωσης από τα ορυκτά καύσιμα και στην κατοχύρωση της ασφάλειας του εφοδιασμού της Ένωσης στο πλαίσιο της στάθμισης των έννομων συμφερόντων που διενεργείται από τις αρχές αδειοδότησης ή τα εθνικά δικαστήρια. Παράλληλα, σκόπιμο είναι να διατηρηθεί η περιβαλλοντική διασφάλιση ότι, για έργα που αναγνωρίζονται ως έργα υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος, λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα διατήρησης των ειδών, στηριζόμενα από επαρκείς χρηματοδοτικούς πόρους.

- (15) Όπως καταδεικνύεται στην έκθεση της Επιτροπής, υφίστανται προκλήσεις όσον αφορά την εφαρμογή άλλης προϋπόθεσης για την εφαρμογή των ειδικών παρεκκλίσεων που προβλέπονται στην περιβαλλοντική νομοθεσία της Ένωσης, συγκεκριμένα της απαίτησης σχετικά με την απουσία άλλων εναλλακτικών λύσεων. Οι προκλήσεις αυτές περιορίζουν την πρακτική χρησιμότητα του μαχητού τεκμηρίου ότι τα έργα ανανεώσιμης ενέργειας, η σύνδεσή τους με το δίκτυο, το οικείο δίκτυο αυτό καθαυτό και οι μονάδες αποθήκευσης εξυπηρετούν υπέρτερο δημόσιο συμφέρον, διότι αποτελεί σημαντικό εμπόδιο η απόδειξη ότι ένα έργο δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί αλλού, εάν πρέπει να ληφθεί υπόψη η επικράτεια ολόκληρης της χώρας, και ακόμη περισσότερο εάν πρέπει να εξεταστούν άλλες τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ως εκ τούτου, προκειμένου να επιταχυνθεί η ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η σύνδεσή τους με το δίκτυο και η κατασκευή της υποδομής δικτύου που είναι απαραίτητη για να ενσωματωθεί η ανανεώσιμη ενέργεια στο σύστημα ηλεκτροδότησης, το οποίο αποτελεί βασικό στόχο που αναγνωρίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 28ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Grids, the missing link - An EU Action Plan for Grids (Δίκτυα, ο ελλείπων κρίκος - Σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα δίκτυα)», είναι σκόπιμο να προσδιοριστεί ο τρόπος με τον οποίο, για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, μπορούν να επιτευχθούν οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή ειδικών παρεκκλίσεων, όπως προβλέπεται στην περιβαλλοντική νομοθεσία της Ένωσης, όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής των σχετικών εναλλακτικών όρων που πρέπει να εξεταστούν. Ειδικότερα, για τους σκοπούς της σχετικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης, στις αναγκαίες κατά περίπτωση εκτιμήσεις για την εξακρίβωση της ύπαρξης ικανοποιητικών εναλλακτικών λύσεων για το συγκεκριμένο έργο ανανεώσιμης ενέργειας, ή για έργο υποδομής δικτύου που είναι απαραίτητο προκειμένου να ενσωματωθεί η ανανεώσιμη ενέργεια στο σύστημα ηλεκτροδότησης, είναι απαραίτητο να προσδιορισθεί ότι το εύρος της αξιολόγησης εναλλακτικών λύσεων μπορεί να καλύπτει λύσεις που διασφαλίζουν την επίτευξη των ίδιων στόχων με το εν λόγω έργο, εντός του ίδιου ή παρόμοιου χρονικού πλαισίου και χωρίς να προκύπτει σημαντικά υψηλότερο κόστος.

Κατά τη σύγκριση του χρονικού πλαισίου και του κόστους των ικανοποιητικών εναλλακτικών λύσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας και υποδομής δικτύου η οποία είναι απαραίτητη για την ενσωμάτωση της ανανεώσιμης ενέργειας στο σύστημα ηλεκτροδότησης με ταχύ και οικονομικά αποδοτικό τρόπο, σύμφωνα με τις προτεραιότητες που καθορίζονται στα ενοποιημένα εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα και τις επικαιροποιήσεις τους που υποβάλλονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴, καθώς και να λαμβάνουν υπόψη την αναμενόμενη ταχύτητα για την επίτευξη των εν λόγω προτεραιοτήτων. Αυτή η προσωρινή αποσαφήνιση αιτιολογείται λόγω της τρέχουσας κατάστασης στις αγορές ενέργειας, προκειμένου να διευκολυνθεί η αξιοποίηση σταθμών παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας και της σχετικής υποδομής δικτύου, αναγνωρίζοντας έτσι τον ρόλο τους στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και της ρύπανσης, στη μείωση των τιμών της ενέργειας και της εξάρτησης της Ένωσης από τα ορυκτά καύσιμα, καθώς και στη διαφύλαξη της ασφάλειας εφοδιασμού της Ένωσης.

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).

- (16) Όταν εφαρμόζουν τη σχετική παρέκκλιση που προβλέπεται στην οδηγία 92/43/ΕΟΚ⁵ του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν πρόσθετες προκλήσεις όσον αφορά την απαίτηση να θεσπίζουν αντισταθμιστικά μέτρα για τον σταθμό ή την εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ή τη συναφή υποδομή δικτύου η οποία είναι απαραίτητη για την ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύστημα ηλεκτροδότησης. Αυτές οι πρόσθετες προκλήσεις μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές καθυστερήσεις. Ως εκ τούτου, προκειμένου να επιταχυνθούν έργα αυτού του είδους, διατηρώντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος, είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί, για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ότι τα αντισταθμιστικά μέτρα μπορούν να υλοποιούνται παράλληλα με την υλοποίηση του έργου, υπό αυστηρές προϋποθέσεις. Οι ακόλουθες προϋποθέσεις, δηλαδή ότι οι οικολογικές διεργασίες που είναι απαραίτητες για τη διατήρηση της δομής και των λειτουργιών της θέσης δεν επηρεάζονται ανεπανόρθωτα πριν να τεθούν σε εφαρμογή τα αντισταθμιστικά μέτρα και ότι δεν διακυβεύεται η συνολική συνοχή του δικτύου Natura 2000, εξασφαλίζουν ότι διατηρείται η περιβαλλοντική ακεραιότητα της θέσης και ότι διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας των τόπων Natura 2000. Αυτή η προσωρινή αποσαφήνιση αιτιολογείται λόγω της τρέχουσας κατάστασης στις αγορές ενέργειας, προκειμένου να διευκολυνθεί η αξιοποίηση σταθμών ή εγκαταστάσεων για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της σχετικής υποδομής δικτύου.

⁵ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).

- (17) Μια άλλη διάταξη με δυνατότητα σημαντικής επιτάχυνσης του ρυθμού ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αποτελεί το άρθρο 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577. Το εν λόγω άρθρο επιβάλλει μέγιστη εξάμηνη προθεσμία για την ανανέωση υφιστάμενων σταθμών παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η ανανέωση των υφιστάμενων σταθμών παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας προσφέρει σημαντικές δυνατότητες ταχείας αύξησης της ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές, επιτρέποντας έτσι τη μείωση της κατανάλωσης αερίου. Επιτρέπει τη συνεχή χρήση θέσεων με σημαντικό δυναμικό ανανεώσιμης ενέργειας, γεγονός που μειώνει την ανάγκη ορισμού νέων θέσεων για έργα ανανεώσιμης ενέργειας. Η ανανέωση μονάδας αιολικής ενέργειας με αποδοτικότερες ανεμογεννήτριες προσφέρει συνήθως τη δυνατότητα διατήρησης ή αύξησης της υφιστάμενης ισχύος αλλά με λιγότερες, μεγαλύτερες και αποδοτικότερες ανεμογεννήτριες. Η ανανέωση διαθέτει επίσης τα πλεονεκτήματα της υφιστάμενης σύνδεσης στο δίκτυο, του πιθανώς υψηλότερου βαθμού δημόσιας αποδοχής και της γνώσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

- (18) Κατά την επανεξέτασή της σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2577, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υπήρχε περιθώριο για περαιτέρω εξορθολογισμό της διαδικασίας αδειοδότησης που εφαρμόζεται για την ανανέωση έργων ανανεώσιμης ενέργειας, και ειδικότερα στα κράτη μέλη τα οποία διαθέτουν μεγαλύτερες δυνατότητες ανανέωσης. Η οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 εισάγει διάφορες σχετικές διατάξεις στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των μέγιστων προθεσμιών για τις αδειοδοτήσεις. Το άρθρο 16β της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 θεσπίζει μέγιστη προθεσμία ενός έτους για την ανανέωση έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που βρίσκονται εκτός των περιοχών επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ενώ το άρθρο 16α της εν λόγω οδηγίας προβλέπει εξάμηνη προθεσμία για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που βρίσκονται εντός των περιοχών επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Δεδομένου ότι η προθεσμία εφαρμογής για τον χαρακτηρισμό των περιοχών επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι 27 μήνες από την έναρξη ισχύος της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 (πράγμα που σημαίνει ότι οι περιοχές επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα πρέπει να χαρακτηριστούν έως τις 20 Φεβρουαρίου 2026), και ακόμη και αν οι εν λόγω περιοχές επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν νωρίτερα, είναι σκόπιμο να παραταθεί η εφαρμογή του άρθρου 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577. Η εν λόγω παράταση περιλαμβάνει στοχευμένη τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577, προκειμένου να περιοριστεί η εφαρμογή του στις περιοχές που χαρακτηρίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577. Η παράταση της εφαρμογής του άρθρου 5 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού, σε συνδυασμό με την εφαρμογή του άρθρου 6 του εν λόγω κανονισμού, θα πρέπει να διασφαλίσει την άμεση εφαρμογή μιας φιλόδοξης προθεσμίας αδειοδότησης για την ανανέωση έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που βρίσκονται στις συγκεκριμένες περιοχές που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη οικειοθελώς βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577, ενώ οι μέγιστες προθεσμίες για την ανανέωση έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 θα ισχύουν για την υπόλοιπη επικράτεια. Επιπλέον, αυτό συνάδει με τη διαφοροποίηση που εισήγαγε η οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 μεταξύ των περιοχών επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των περιοχών που δεν έχουν τέτοια ιδιότητα.

- (19) Το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 επιτρέπει στα κράτη μέλη, υπό ορισμένες προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος, να θεσπίζουν εξαιρέσεις από ορισμένες υποχρεώσεις εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων που ορίζονται στην περιβαλλοντική νομοθεσία της Ένωσης για έργα ανανεώσιμης ενέργειας και για έργα αποθήκευσης ενέργειας και έργα δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας που είναι απαραίτητα για την ενσωμάτωση της ανανεώσιμης ενέργειας στο σύστημα ηλεκτροδότησης. Η εφαρμογή του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 είναι προαιρετική για τα κράτη μέλη. Το εν λόγω άρθρο τους παρέχει ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας και συναφών έργων υποδομής, διασφαλίζοντας την προσεκτική στάθμιση μεταξύ της ανάγκης ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με πολύ ταχύτερο ρυθμό και της ανάγκης διασφάλισης της προστασίας των περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών. Όπως εξηγείται στην έκθεση της Επιτροπής, το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 έχει οδηγήσει σε απτά θετικά αποτελέσματα όσον αφορά τόσο τον αριθμό επιτυχημένων έργων ανανεώσιμης ενέργειας και δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας που αναπτύσσονται όσο και τη δυνατότητα επιτάχυνσης και τη συντόμευση του χρόνου της διαδικασίας αδειοδότησης στα κράτη μέλη που το έχουν χρησιμοποιήσει. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της έκθεσης της Επιτροπής που βασίζονται σε εκτιμήσεις που παρείχαν τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη, η επιτάχυνση αυτή θα μπορούσε να κυμαίνεται από αρκετούς μήνες έως και τρία έτη για τα υπεράκτια έργα.

- (20) Με βάση τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Επιτροπή στην έκθεσή της, η παράταση της εφαρμογής του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 φαίνεται αναγκαία, λόγω της ιδιαίτερα τεταμένης κατάστασης στον τομέα της προμήθειας των αγορών ενέργειας, για τη διασφάλιση της άμεσης ισχυρής επιτάχυνσης των έργων ανανεώσιμης ενέργειας. Το εν λόγω άρθρο μπορεί και θα πρέπει να συνυπάρχει, για περιορισμένο χρονικό διάστημα, με τις διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 σχετικά με τον καθορισμό περιοχών επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και εκτάσεων για υποδομές δικτύου και αποθήκευσης που απαιτούνται για την ενσωμάτωση της ανανεώσιμης ενέργειας στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και δεν εμποδίζει ουδόλως τον χαρακτηρισμό των περιοχών αυτών.

- (21) Η οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να ορίσουν περιοχές επιτάχυνσης για μία ή περισσότερες τεχνολογίες ανανεώσιμης ενέργειας εντός προθεσμίας 27 μηνών από την έναρξη ισχύος της οδηγίας (ΕΕ) 2023/2413. Έστω και αν τα κράτη μέλη μπορούσαν να ορίσουν περιοχές επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από τη στιγμή της έναρξης ισχύος της οδηγίας (ΕΕ) 2023/2413, χωρίς να περιμένουν έως την προθεσμία μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο, ο χαρακτηρισμός αυτός απαιτεί χρόνο, ο οποίος αναμένεται να είναι μεγαλύτερος από τον χρόνο που απαιτείται για τον χαρακτηρισμό των ειδικών για τον καθορισμό των ειδικών ανανεώσιμων περιοχών ή περιοχών δικτύου που αναφέρονται στο άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το εν λόγω άρθρο δεν απαιτεί να θεσπιστούν εκ των προτέρων κατάλληλοι κανόνες, στο πλαίσιο του σχεδίου για τον χαρακτηρισμό περιοχών επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για τις περιοχές αυτές, σχετικά με αποτελεσματικά μέτρα μετριασμού που πρέπει να ληφθούν για την εγκατάσταση σταθμών ανανεώσιμης ενέργειας και συντοπισμένης αποθήκευσης ενέργειας στις εν λόγω περιοχές και δεν θεσπίζει ειδικές διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται στις εν λόγω περιοχές. Ως εκ τούτου, προκειμένου να διευκολυνθεί περαιτέρω η κατασκευή έργων ανανεώσιμης ενέργειας κατά τη διάρκεια προσωρινής περιόδου, η εφαρμογή του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 θα πρέπει να παραταθεί, ώστε τα κράτη μέλη να έχουν τη δυνατότητα να χαρακτηρίζουν συγκεκριμένες περιοχές με εξορθολογισμένο τρόπο, με την επιφύλαξη της δυνατότητας παράλληλου χαρακτηρισμού των περιοχών επιτάχυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω περιοχές θα καθοριστούν εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην εν λόγω οδηγία.

- (22) Η οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 περιλαμβάνει διάταξη που παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να καθορίζουν εκτάσεις για υποδομές δικτύου και αποθήκευσης που απαιτούνται για την ενσωμάτωση της ανανεώσιμης ενέργειας στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Λόγω του προαιρετικού χαρακτήρα του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 και του άρθρου 15ε της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, δεν υπάρχει νομικός κίνδυνος αντίφασης, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ποια διάταξη θα εφαρμόσουν ή ακόμη και να εφαρμόσουν και τις δύο κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, προκειμένου να προσδιορίσουν παράλληλα διαφορετικές περιοχές δικτύου, σύμφωνα με τις διαφορετικές προϋποθέσεις που ορίζονται στις εν λόγω νομικές πράξεις, αντίστοιχα.
- (23) Εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις της Σύμβασης της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (ΟΕΕ/ΗΕ) για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα («Σύμβαση του Aarhus») όσον αφορά την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα και, ιδίως, οι υποχρεώσεις των κρατών μελών που αφορούν τη συμμετοχή του κοινού και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

- (24) Η αρχή της ενεργειακής αλληλεγγύης αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης και εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη. Κατά την εφαρμογή της αρχής της ενεργειακής αλληλεγγύης, τα προτεινόμενα μέτρα επιτρέπουν τη διασυνοριακή διάχυση των αποτελεσμάτων από την ταχύτερη ανάπτυξη έργων ανανεώσιμης ενέργειας. Τα μέτρα εφαρμόζονται σε εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας στα κράτη μέλη και καλύπτουν ευρύ φάσμα έργων. Δεδομένου του βαθμού ολοκλήρωσης των αγορών ενέργειας της Ένωσης, οποιαδήποτε αύξηση στην ανάπτυξη ανανεώσιμης ενέργειας σε ένα κράτος μέλος αναμένεται να είναι επίσης επωφελής και για άλλα κράτη μέλη όσον αφορά την ασφάλεια του εφοδιασμού και τις χαμηλότερες τιμές. Μια τέτοια αύξηση αναμένεται να συμβάλει στις διασυνοριακές ροές ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές εκεί όπου είναι περισσότερο αναγκαία και να διασφαλίσει ότι η φθηνά παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές εξάγεται σε κράτη μέλη όπου η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι ακριβότερη. Επιπλέον, η νεοεγκατεστημένη ισχύς ανανεώσιμης ενέργειας στα κράτη μέλη θα έχει αντίκτυπο στη συνολική μείωση της ζήτησης αερίου σε ολόκληρη την Ένωση.

- (25) Το άρθρο 122 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) επιτρέπει στο Συμβούλιο να θεσπίζει, με την επιφύλαξη άλλων διαδικασιών που προβλέπονται στις Συνθήκες, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής και σε πνεύμα αλληλεγγύης μεταξύ κρατών μελών, τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση της οικονομικής κατάστασης, ιδίως εάν ανακύψουν σοβαρές δυσκολίες στον εφοδιασμό με ορισμένα προϊόντα, ιδίως στον τομέα της ενέργειας. Στο πλαίσιο των ανωτέρω, η επείγουσα και ταυτόχρονα ασταθής κατάσταση στον τομέα της ενέργειας και η επείγουσα ανάγκη άμεσης επιτάχυνσης της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ως μέσου για τον μετριασμό των κινδύνων για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης και την αστάθεια των τιμών της ενέργειας που εξακολουθούν να υφίστανται, συνιστούν την κατάσταση που περιγράφεται στο άρθρο 122 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να ληφθεί υπόψη η επικείμενη λήξη της θητείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο χρόνος που απαιτείται για τη θέσπιση νομοθεσίας στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, καθώς και η ανάγκη τα κράτη μέλη και οι επενδυτές να έχουν τη δυνατότητα πρόβλεψης και ασφάλεια δικαίου σχετικά με το νομικό πλαίσιο. Η παράταση της εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 κατά ένα έτος και η προσθήκη νέας διάταξης είναι αναγκαίες για την αντιμετώπιση της τρέχουσας κατάστασης και, ως εκ τούτου, δικαιολογείται το άρθρο 122 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ ως νομική βάση για τον παρόντα κανονισμό.

- (26) Η ανάγκη ανάληψης δράσης είναι επιτακτική, καθώς ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2577 θα παύσει να εφαρμόζεται στις 30 Ιουνίου 2024 και οι επενδυτές και οι αρχές πρέπει να έχουν σαφήνεια το συντομότερο δυνατόν όσον αφορά το νομικό πλαίσιο που θα εφαρμόζεται στη συνέχεια για να εξασφαλίσουν τις επενδυτικές αποφάσεις τους και να προγραμματίσουν αναλόγως τα έργα τους. Ως εκ τούτου, ενδείκνυται να εκδοθεί νομική πράξη για την παράταση της εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού μερικούς μήνες πριν από τη λήξη της εφαρμογής του. Επιπλέον, λόγω της εισαγωγής νέας διάταξης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει επειγόντως την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
- (27) Η εφαρμογή των σχετικών διατάξεων θα πρέπει να παραταθεί προσωρινά και, μαζί με τη νέα διάταξη, θα πρέπει να παραμείνει σε ισχύ έως τις 30 Ιουνίου 2025.
- (28) Δεδομένου ότι ο στόχος του παρόντος κανονισμού δεν μπορεί να επιτευχθεί ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (29) Συνεπώς, ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2577 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1
Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2577 τροποποιείται ως εξής:

- 1) στο άρθρο 1, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε όλες τις διαδικασίες αδειοδότησης με ημερομηνία έναρξης εντός της περιόδου εφαρμογής του και δεν θίγει τις εθνικές διατάξεις που προβλέπουν συντομότερες προθεσμίες από εκείνες του άρθρου 5 παράγραφος 1.»

- 2) στο άρθρο 3, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν, για τα έργα που αναγνωρίζονται ως έργα υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος, ότι κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και αδειοδότησης δίνεται προτεραιότητα στην κατασκευή και τη λειτουργία σταθμών και εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και στην ανάπτυξη της σχετικής υποδομής δικτύου κατά τη στάθμιση των έννομων συμφερόντων στη συγκεκριμένη περίπτωση. Έως τις 30 Ιουνίου του 2024, όσον αφορά την προστασία των ειδών, η προηγούμενη περίοδος εφαρμόζεται μόνο σε περίπτωση και κατά τον βαθμό που, αφενός, λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα διατήρησης των ειδών, τα οποία συμβάλλουν στη διατήρηση ή την αποκατάσταση των πληθυσμών του είδους σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης και, αφετέρου, διατίθενται επαρκείς οικονομικοί πόροι και εδαφικές ζώνες για τον σκοπό αυτόν.»

3) παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 3α

Έλλειψη εναλλακτικών ή ικανοποιητικών λύσεων

1. Όταν εξετάζεται η έλλειψη ικανοποιητικών εναλλακτικών λύσεων σε ένα έργο για σταθμό ή εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και η σύνδεσή της με το δίκτυο για τους σκοπούς του άρθρου 6 παράγραφος 4 και του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, του άρθρου 4 παράγραφος 7 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και του άρθρου 9 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ, η προϋπόθεση της απουσίας εναλλακτικών ή ικανοποιητικών λύσεων μπορεί να θεωρηθεί ότι πληρούται εάν δεν υπάρχουν ικανοποιητικές εναλλακτικές λύσεις ικανές να επιτύχουν τον ίδιο στόχο του εν λόγω έργου, ιδίως όσον αφορά την ανάπτυξη της ίδιας ισχύος ανανεώσιμης ενέργειας με χρήση της ίδιας ενεργειακής τεχνολογίας, εντός του ίδιου ή παρόμοιου χρονικού πλαισίου και χωρίς να προκύπτει σημαντικά υψηλότερο κόστος.
2. Όταν εξετάζεται η έλλειψη ικανοποιητικών εναλλακτικών λύσεων σε ένα έργο υποδομής δικτύου που είναι απαραίτητο για την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύστημα ηλεκτροδότησης, για τους σκοπούς του άρθρου 6 παράγραφος 4 και του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, του άρθρου 4 παράγραφος 7 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και του άρθρου 9 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ, η προϋπόθεση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι πληρούται εάν δεν υπάρχουν ικανοποιητικές εναλλακτικές λύσεις ικανές να επιτύχουν τον ίδιο στόχο του εν λόγω έργου, εντός του ίδιου ή παρόμοιου χρονικού πλαισίου και χωρίς να προκύπτει σημαντικά υψηλότερο κόστος.».

3. Κατά την εφαρμογή αντισταθμιστικών μέτρων που αφορούν ένα έργο για σταθμό ή εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και τη συναφή υποδομή δικτύου η οποία είναι απαραίτητη για την ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύστημα ηλεκτροδότησης, για τους σκοπούς του άρθρου 6 παράγραφος 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν τέτοια αντισταθμιστικά μέτρα να υλοποιούνται παράλληλα με την υλοποίηση του έργου, εκτός εάν υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι ένα συγκεκριμένο έργο επηρεάζει ανεπανόρθωτα τις οικολογικές διεργασίες που είναι απαραίτητες για τη διατήρηση της δομής και των λειτουργιών της θέσης και θέτει σε κίνδυνο τη συνολική συνοχή του δικτύου Natura 2000 πριν να τεθούν σε εφαρμογή αντισταθμιστικά μέτρα. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν την προσαρμογή αυτών των αντισταθμιστικών μέτρων σε συνάρτηση με τον χρόνο και ανάλογα με το αν αναμένεται να προκύψουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα.»·

4) στο άρθρο 5, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η διαδικασία αδειοδότησης για την ανανέωση έργων ανανεώσιμης ενέργειας που βρίσκονται σε ειδική περιοχή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή δικτύου, όπως αναφέρεται στο άρθρο 6, συμπεριλαμβανομένων των αδειών που σχετίζονται με την αναβάθμιση των πάγιων στοιχείων που απαιτούνται για τη σύνδεσή τους στο δίκτυο, στις περιπτώσεις που η ανανέωση επιφέρει αύξηση της ισχύος, δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όταν απαιτούνται από τη σχετική νομοθεσία.»·

- 5) το άρθρο 8, αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 8

Χρονοδιαγράμματα για τη διαδικασία αδειοδότησης για την ανανέωση σταθμών παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε ειδικές περιοχές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή δικτύου σύμφωνα με το άρθρο 6

Κατά την εφαρμογή των προθεσμιών που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, τα ακόλουθα χρονικά διαστήματα δεν προσμετρώνται στις εν λόγω προθεσμίες, εκτός εάν συμπίπτουν με άλλα διοικητικά στάδια της διαδικασίας αδειοδότησης:

- α) τον χρόνο κατά τον οποίο οι μονάδες, οι συνδέσεις τους με το δίκτυο και, με σκοπό τη διασφάλιση της σταθερότητας του δικτύου, της αξιοπιστίας του δικτύου και της ασφάλειας του δικτύου, κατασκευάζονται ή ανανεώνονται οι σχετικές αναγκαίες υποδομές δικτύου· και
- β) ο χρόνος που δαπανάται στα διοικητικά στάδια που απαιτούνται για σημαντικές αναβαθμίσεις του δικτύου που απαιτούνται για τη διασφάλιση της σταθερότητας του δικτύου, της αξιοπιστίας του δικτύου και της ασφάλειας του δικτύου.»

- 6) στο άρθρο 10 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Ωστόσο, το άρθρο 1, το άρθρο 2 σημείο 1), το άρθρο 3 παράγραφος 2, το άρθρο 3α, το άρθρο 5 παράγραφος 1, το άρθρο 6 και το άρθρο 8 εφαρμόζονται έως τις 30 Ιουνίου 2025.».

Άρθρο 2

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 2024.

Ωστόσο, το άρθρο 1 σημείο 3) εφαρμόζεται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

...

Για το Συμβούλιο

Ο/Η Πρόεδρος
